

UDENRIGSMINISTERIET

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

29. april 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Justitsministeriets grundnotat om forslag til Rådets beslutning om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger.

A handwritten signature in black ink, which appears to be "P. H. Orskov". The signature is written in a cursive style and is underlined.

Udenrigsminister Per Stig Møller
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

Dato: **28 APR. 2004**
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2004-165-0569
Dok.: CDH21887
+ bilag

Afsendt med
E-Post ^{28/4-04}
JM0370

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg en meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om visse foranstaltninger, der bør indføres til bekæmpelse af terrorisme og andre former for grov kriminalitet, navnlig med henblik på at fremme informationsudvekslingen, samt et dertil knyttet forslag til Rådets beslutning om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger tillige med et grundnotat om dette forslag, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Materialet vil ligeledes blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Lene Espersen

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 27. april 2004
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2004-165-0569
Dok.: FST21422

GRUNDNOTAT

om forslag til Rådets beslutning om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger

1. Baggrund

På baggrund af bl.a. terrorangrebene i USA den 11. september 2001 vedtog FN's Sikkerhedsråd den 28. september 2001 resolution UNSCR 1373 (2001) om indefrysning af midler tilhørende terrorister.

Som opfølgning på UNSCR 1373 (2001) vedtog Rådet den 27. december 2001 bl.a. en fælles holdning (2001/931/FUSP) om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme over for personer, grupper og enheder, der er involveret i terrorhandlinger, og som er opført i et bilag til den fælles holdning, der løbende opdateres.

Den fælles holdning indeholder i artikel 4 en bestemmelse om politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager. Heraf fremgår, at medlemsstaterne gennem politimæssigt og strafferetligt samarbejde i kriminalsager inden for rammerne af afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) yder hinanden den størst mulige hjælp i forebyggelsen og bekæmpelsen af terrorhandlinger. Med henblik herpå fremgår det endvidere, at medlemsstaterne med hensyn til undersøgelser og retsforfølgning, som deres myndigheder gennemfører over for alle de personer, grupper og enheder, der er opført i bilaget, på anmodning fuldt ud udøver deres gældende beføjelser i overensstemmelse med retsakter, der er vedtaget af EU, og andre internationale aftaler, arrangementer og konventioner, der er bindende for medlemsstaterne.

Med henblik på gennemførelse af artikel 4 i den fælles holdning (2001/931/FUSP) har Rådet den 19. december 2002 vedtaget en afgørelse (2003/48/RIA) om anvendelse af specifikke foranstaltninger inden for rammerne af politisamarbejdet og det retlige samarbejde med det formål at øge den gensidige hjælp i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af terrorhandlinger.

Kommissionen har den 29. marts 2004 udsendt en meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om visse foranstaltninger, der bør indføres til bekæmpelse af terrorisme og andre former for grov kriminalitet, navnlig med henblik på at fremme informationsudvekslingen.

I meddelelsen foreslår Kommissionen en trinvis fremgangsmåde med hensyn til igangsættelse af nye initiativer på området, og der peges i den forbindelse på følgende elementer til styrkelse af terrorbekæmpelsen (meddelelsens side 9):

- Adgang for de berørte myndigheder inden for deres kompetenceområde til fuldstændige og ajourførte oplysninger, herunder om domfældelser.
- Styrkelse og koordinering af EU's lovgivning om kriminelle organisationer med EU's lovgivning om bekæmpelse af terrorisme.
- Oprettelse af en database eller en elektronisk konsolideret liste over de personer, grupper og enheder, der skal omfattes af de restriktive foranstaltninger vedrørende bekæmpelse af terrorisme, eller som er genstand for en strafferetlig efterforskning på grund af terrorhandlinger.
- Udarbejdelse af et EU-instrument for at forsyne medlemsstaterne med nationale systemer til registrering af bankkonti for at identificere kontohaverne og lette efterforskningen vedrørende bankkonti og kontobevægelser.
- Foranstaltninger til forbedring af gennemsigtigheden for juridiske personer for på den måde at forhindre, at kriminelle grupper, navnlig terrororganisationer, infiltrerer den lovlige sektor.
- Indførelse af et europæisk register over straffedomme og rettighedsfrakendelser.

I tilknytning til meddelelsen og med henblik på opfølgning herpå har Kommissionen fremlagt et forslag til Rådets beslutning om informationsudveksling og samarbejde vedrørende terrorhandlinger, jf. nærmere herom nedenfor under pkt. 2.

Det pågældende forslag er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 29 (samarbejdets mål), artikel 30, stk. 1 (fælles handling vedrørende politisamarbejde), artikel 31 (retligt samarbejde i kriminalsager i Eurojust) samt artikel 34, stk. 2, litra c (forenelighed mellem medlemsstaternes gældende regler).

2. Forslagets indhold

Forslaget har til formål at sikre en øget informationsudveksling med henblik på en mere effektiv bekæmpelse af terrorisme, og det afløser og udbygger således den gældende rådsafgørelse af 19. december 2002 om anvendelse af specifikke foranstaltninger inden for rammerne af politisamarbejdet og det retlige samarbejde til bekæmpelse af terrorisme i overensstemmelse med artikel 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP, jf. herom ovenfor under pkt. 1.

Forslaget svarer i vidt omfang til, hvad der gælder efter rådsafgørelsen af 19. december 2002, men forslaget udvider dog anvendelsesområdet samtidig med, at forslaget styrker visse af bestemmelserne i rådsafgørelsen.

Der er navnlig tale om at udvide informationsudvekslingen til også at omfatte oplysninger om straffedomme for terrorhandlinger. Herudover udvides anvendelsesområdet for forslaget til at omfatte alle terrorhandlinger ifølge rammeafgørelse af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme (2002/475/RIA).

Forslaget indebærer, at der i hver medlemsstat skal udpeges et kontaktpunkt inden for politi og retsvæsenet, som skal forestå indsamling og udveksling af oplysninger, herunder i forhold til Europol og Eurojust, om efterforskning og strafferetlig forfølgning, herunder straffedomme, i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af terrorhandlinger.

Forslaget indebærer endvidere, at medlemsstaterne skal sikre dels en prioriteret behandling af anmodninger om retshjælp og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i forbindelse med terrorhandlinger, og dels at sagsakter og bevismidler kan være tilgængelige eller stilles til rådighed i forbindelse med efterforskning i andre medlemsstater.

Forslaget lægger samtidig op til en vis øget brug af fælles efterforskningshold i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger.

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i beslutningen.

”Terrorhandlinger” defineres som de straffbare handlinger, der er nævnt i artikel 1-3 i Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA af 13. juni 2002 om bekæmpelse af terrorisme.

”Europol-konventionen” defineres som konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed.

”Afgørelse om Eurojust” defineres som Rådets afgørelse 2002/187/RIA af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet.

"Gruppe eller enhed" defineres som "terrorgrupper" efter artikel 2 i Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA af 13. juni 2002 samt de grupper og enheder på listen, der er bilagt fælles holdning 2001/931/FUSP.

Efter forslagets artikel 2 udpeger hver medlemsstat inden for sit politivæsen en specialafdeling, der i overensstemmelse med national ret skal have adgang til og samle alle relevante oplysninger om efterforskninger af terrorhandlinger (stk. 1).

Hver medlemsstat udpeger desuden en national Eurojust-korrespondent på terrorismeområdet eller en relevant retlig eller anden kompetent myndighed, der i overensstemmelse med national ret har adgang til og kan indsamle alle relevante oplysninger om efterforskninger og straffedomme for terrorhandlinger (stk. 2).

Hver medlemsstat træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at mindst de informationer, der er nævnt i stk. 4, vedrørende efterforskning, retsforfølgning og straffedomme for terrorhandlinger, som den kompetente myndighed har indsamlet, meddeles til henholdsvis Europol og Eurojust. I relation til Europol skal informationerne gives i overensstemmelse med national ret og i det omfang, det er tilladt efter Europol-konventionen, således at informationerne kan behandles i overensstemmelse med konventionens artikel 10, særligt stk. 6. Noget tilsvarende gælder i relation til Eurojust (stk. 3).

Det, der skal gives meddelelse om, er (jf. stk. 4):

- data til identifikation af den omhandlede fysiske eller juridiske person, gruppe eller enhed,
- de handlinger, der efterforskes eller retsforfølges, og de særlige omstændigheder, hvorunder de har fundet sted,
- betegnelse for den strafbare handling,
- forbindelser til andre tilknyttede sager,
- anmodninger om gensidig retshjælp, herunder retsanmodninger, der måtte være rettet til eller fremsat af en anden medlemsstat, samt udfaldet heraf,
- terrorhandlinger, som personen er dømt for, samt de særlige omstændigheder,
- idømte straffe samt oplysninger om fuldbyrdelsen
- afgørelser om rettighedsfrakendelser
- tidligere straffe.

Endvidere skal Europol – efter de retningslinjer, der er fastsat i stk. 2 – have meddelelse om anvendelse af kommunikationsteknologi og trusler knyttet til en eventuel besiddelse af masseødelæggelsesvåben (stk. 5).

Hver medlemsstat træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at alle relevante oplysninger, der foreligger i dokumenter, sagsakter, data, genstande eller andre bevismidler, der er beslaglagt eller konfiskeret under efterforskninger eller straffesager i forbindelse med terrorhandlinger, kan gøres tilgængelige eller stilles umiddelbart til rådighed for andre interesserede medlemsstaters myndigheder i overensstemmelse med national ret og relevante internationale juridiske instrumenter, når der i disse medlemsstater gennemføres eller indledes efterforskninger i forbindelse med terrorhandlinger (stk. 6).

I henhold til forslaget artikel 3 træffer medlemsstaterne i givet fald de foranstaltninger, der er nødvendige for at oprette fælles efterforskningshold med henblik på strafferetlig efterforskning af terrorhandlinger.

Efter forslaget artikel 4 træffer hver medlemsstat de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at anmodninger om gensidig retshjælp og om fuldbyrdelse af retsafgørelser, der fremsættes af en anden medlemsstat i forbindelse med terrorhandlinger, behandles som hastesager med høj prioritet.

Forslagets artikel 5 fastsætter, at afgørelse 2003/48/RIA (om anvendelse af specifikke foranstaltninger inden for rammerne af politisamarbejdet og det retlige samarbejde til bekæmpelse af terrorisme i overensstemmelse med artikel 4 i fælles holdning 2001/931/FUSP) ophæves.

Artikel 6 omhandler ikrafttrædelsen.

For så vidt angår den nærmere begrundelse for de foreslåede bestemmelser, kan der henvises til de ledsagende bemærkninger til det fremsatte forslag til rådsbeslutning.

3. Gældende dansk ret

Generelt for så vidt angår udveksling af oplysninger i straffesager mellem danske og udenlandske myndigheder antages for dansk rets vedkommende, at danske myndigheder inden for rammerne af reglerne om tavshedspligt mv. er berettiget til også af egen drift at videregive oplysninger til udenlandske myndigheder. Ved den konkrete vurdering af videregivelsens berettigelse må der formentlig navnlig lægges vægt på formålet med videregivelsen, herunder om videregivelse er af betydning for, at den danske forvaltningsmyndighed kan varetage sine forvaltningsopgaver, eller til varetagelse af danske interesser i øvrigt. I den forbindelse vil det bl.a. indgå, om videregivelse sker som led i et gensidigt samarbejdsforhold og dermed i denne forstand også til varetagelse af danske interesser. Herudover må der lægges vægt på forholdene i modtagerlandet, herunder hvordan de fortrolige oplysninger i praksis må antages at blive anvendt i det pågældende

land. Der må også lægges vægt på, hvilken karakter de pågældende oplysninger har, herunder risikoen for at oplysningerne eventuelt misbruges.

Spørgsmålet om videregivelse af oplysninger til Europol er særskilt reguleret i konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen). Konventionen blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997, som bestemmer, at Europol-konventionen gælder her i landet, jf. lovens § 1, stk. 1.

Af bemærkningerne til det lovforslag, som ligger til grund for loven (L 179 af 27. februar 1997), fremgår det, at Rigspolitichefen og forbindelsesofficererne får hjemmel til at videregive fortrolige oplysninger til brug for Europols edb-baserede databaser (informationssystemet, analysedatabaserne og indekssystemet) i overensstemmelse med reglerne i konventionen, jf. herved navnlig konventionens artikel 4. Det fremgår endvidere, at Rigspolitichefen kan trække på Europols registre i overensstemmelse med konventionens regler, jf. herved konventionens artikel 9-12.

Pligten til at videregive oplysninger til Europol gælder ikke, hvis videregivelsen vil skade væsentlige nationale sikkerhedsinteresser, bringe gennemførelsen af igangværende undersøgelser eller en persons sikkerhed i fare, eller hvis der er tale om oplysninger, der henhører under særlige efterretningstjenester eller særlig efterretningsvirksomhed, der angår statens sikkerhed, jf. konventionens artikel 4, stk. 5.

Danske myndigheder skal endvidere kun videregive oplysninger til brug for Europols analyse-databaser, hvis oplysningerne efter dansk ret kan anvendes med henblik på forebyggelse eller analyse af strafbare forhold, jf. konventionens artikel 10, stk. 3.

Udover de nævnte bestemmelser findes der en række artikler om behandling og beskyttelse af personoplysninger, tavshedspligt mv.

I henhold til lovens § 6 har justitsministeren ved bekendtgørelse nr. 508 af 23. juni 1999 om ikrafttræden af lov om gennemførelse af Europol-konventionen bestemt, at loven træder i kraft den 1. juli 1999.

Ligeledes er spørgsmålet om videregivelse af oplysninger til Eurojust særligt reguleret i Rådets afgørelse af 28. februar 2002 om oprettelse af Eurojust for at styrke bekæmpelsen af grov kriminalitet (Eurojust-afgørelsen).

Det fremgår af Eurojust-afgørelsens artikel 6, litra a, at Eurojust – når Eurojust handler ved hjælp af sine nationale medlemmer – kan bede de berørte medlemsstats kompetente myndigheder overveje at meddele Eurojust de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan udføre sine op-

gaver. Ligeledes fremgår det, at artikel 7, litra a, at Eurojust – når Eurojust handler som et kollegium – i forbindelse med de former for kriminalitet og de lovovertrædelser, der er omhandlet i artikel 4, stk. 1 (dvs. bl.a. terroristiske aktiviteter), kan rette en begrundet anmodning til de berørte medlemsstaters kompetente myndigheder om at meddele Eurojust de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan udføre sine opgaver.

Det fremgår videre af Eurojust-afgørelsens artikel 13, stk. 1, at medlemsstaternes kompetente myndigheder kan udveksle alle de oplysninger med Eurojust, der er nødvendige med henblik på udførelsen af Eurojusts opgaver i henhold til artikel 5. Endvidere fremgår det, at artikel 13, stk. 2, at de nationale medlemmer af Eurojust i overensstemmelse med artikel 9 uden forudgående tilladelse kan udveksle de nødvendige oplysninger indbyrdes eller med de kompetente myndigheder i deres egen medlemsstat med henblik på udførelsen af Eurojusts opgaver. I artikel 9, stk. 4, er det fastsat, at et nationalt medlem – for at kunne realisere Eurojusts mål – har adgang til oplysninger i de nationale strafferegistre eller i ethvert andet register, på samme måde som det i den pågældende medlemsstats ret er fastsat for en offentlig anklager, dommer eller polititjenestemand med tilsvarende beføjelser.

Ud over de nævnte bestemmelser findes der i Eurojust-afgørelsen en række artikler om behandling og beskyttelse af personoplysninger, tavshedspligt mv.

Videregivelse af oplysninger til Eurojust sker i alle tilfælde i overensstemmelse med national ret.

I relation til forslaget artikel 3 bemærkes, at der ved lov nr. 258 af 8. maj 2002 er gennemført en række ændringer i straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet og lov om international fuldbyrdelse af straf mv., med det formål at muliggøre Danmarks tiltrædelse af konventionen af 29. maj 2000 udarbejdet af Rådet i henhold til artikel 34 i traktaten om Den Europæiske Unions medlemsstater (EU-retshjælpskonventionen) og Europarådets 2. tillægsprotokol af 8. november 2001 til den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager (2001-tillægsprotokollen) samt muliggøre Danmarks deltagelse i vedtagelsen af en EU-rammeafgørelse om fælles efterforskningshold.

EU-retshjælpskonventionens artikel 13 vedrører fælles efterforskningshold. Det fremgår af stk. 1, at de kompetente myndigheder i to eller flere medlemsstater ved fælles aftale kan oprette fælles efterforskningshold med henblik på strafferetlig efterforskning i en eller flere af de medlemsstater, der opretter holdet. Medlemsstaterne har ikke nogen pligt til at oprette eller deltage i fælles efterforskningshold. Det fremgår af stk. 3, litra a, at holdet ledes af en repræsentant fra den kompetente myndighed, der deltager i den strafferetlige efterforskning, fra den medlemsstat, hvor holdet opererer. Videre fremgår det af stk. 3, litra b, at holdet udfører sine operationer i overensstemmelse med nationale ret i den medlemsstat, hvor det opererer.

Tilsvarende bestemmelser findes i rammeafgårelsen om fælles efterforskningshold (2002/465), som har til formål at sikre, at EU-retshjælpskonventionens bestemmelser om fælles efterforskningshold kan bringes i anvendelse væsentligt hurtigere end det vil være tilfældet, hvis man skal afvente ratifikationen af konventionen i alle medlemslande.

Af bemærkningerne til lovforslaget (L 141 af 27. februar 2002) fremgår det, at EU-retshjælpskonventionens artikel 13 for så vidt er en kodificering af gældende praksis på området, men dog indeholder en udførlig beskrivelse af grundlaget og rammerne for et sådant samarbejde mellem de forskellige medlemsstaters politimyndigheder.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

5. Høring

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre landsret, Præsidenten for Veste Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Rigspolitechefen, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International og Institut for Menneskerettigheder.